

ECONOMIE MONDIALĂ

CUPRINS

Cuvânt înainte	5
Capitolul 1. Economia mondială la începutul secolului XXI	11
1.1. Concepusul de economie mondială. Economia mondială ca realitate dinamică	11
1.1.1. Reflectarea fenomenelor specifice economiei mondiale în gândirea economică	17
1.2. Originile, evoluția și etapele devenirii economiei mondiale	23
1.2.1. Etape în formarea unei economii la scară globală.....	25
1.3. Caracteristici ale economiei mondiale contemporane	27
1.4. Regionalizarea și globalizarea	29
1.5. Societatea informațională: de la o lume materială către o lume virtuală ?	32
1.5.1. Societatea informațională și Internetului – scurtă istorie	38
Capitolul 2. Economia mondială ca sistem dinamic	42
2.1. Componentele sistemului economiei mondiale	42
2.1.1. Clasificarea economiilor lumii	43
2.2. Creșterea și dezvoltarea economică – forțe motrice ale schimbărilor din economia mondială	51
2.3. Raporturile de forțe pe plan mondial și factorii determinanți ai puterii	59
2.4. Ordinea economică mondială. Mutații în raporturile de putere pe plan mondial în perspectiva primei jumătăți a secolului XXI	62
2.4.1. Lumea în 2015 - 2020: factori de influență și tendințe	70
2.5. Amenințări și oportunități privind pacea și securitatea la scară mondială	72
2.5.1. Evoluția conflictelor internaționale după 1990	72
2.5.2. Posibile soluții pentru noile provocări	72
Capitolul 3. Economia țărilor dezvoltate	76
3.1. Locul țărilor dezvoltate în economia mondială	76
3.2. Elemente caracteristice ale țărilor dezvoltate	78
3.3. Modele de evoluție istorică și dezvoltare.....	82
3.4. Forme de asociere și cooperare specifice țărilor dezvoltate	91
Capitolul 4. Societățile transnaționale	93
4.1. Locul societăților transnaționale în economia mondială	93
4.2. Elemente caracteristice ale societăților transnaționale	94
4.3. Forme de manifestare a societăților transnaționale în economia mondială	95

4.4. Managementul strategic al societăților transnaționale	96
4.5. Mobilitatea internațională a activităților economice: delocalizarea și relocalizarea producției	102
4.6. Relația societăți transnaționale – globalizare.....	103
Capitolul 5. Economia țărilor în dezvoltare	109
5.1. Abordări internaționale privind conceptul de țară în dezvoltare	109
5.2. Elemente caracteristice ale țărilor în dezvoltare	111
5.3. Abordări teoretice privind cauzele subdezvoltării	113
5.4. Principalele țări în dezvoltare	115
5.5. Perspective ale țărilor în dezvoltare la începutul secolului XXI.....	121
5.5.1 Dificultăți actuale în depășirea subdezvoltării	123
5.5.2 Inițiativa Obiectivelor de Dezvoltare ale Mileniului.....	124
Capitolul 6. Economii în tranziție.....	125
6.1. Marea provocare a anilor 90: tranziția la economia de piață a fostelor state cu economie central planificată	125
6.1.1. Condițiile inițiale ale tranziției	125
6.2. Componentele esențiale ale tranziției ca transformare sistemică	129
6.3. Modalități de abordare a tranziției la economia de piață	131
6.4. Modalități de derulare a tranziției la economia de piață în țările Europei Centrale și de Est	133
6.5. Tranziția la economia de piață în România.....	135
6.5.1. Caracteristici de ansamblu	135
6.5.2. Particularități ale reformelor economice din România	136
6.5.3. Tranziția la economia de piață și statutul de economie de piață funcțională	139
Capitolul 7. Integrarea economică interstatală	143
7.1. Principalele tipuri de integrare economică interstatală	143
7.2. Uniunea Europeană.....	145
7.2.1. Formarea Uniunii Europene în contextul proceselor de cooperare și integrare economică interstatală postbelice.....	145
7.2.2. Cauze ale succesului integrării economice interstatale în cadrul Uniunii Europene	148
7.2.3. Evoluția integrării interstatale în Europa Occidentală	150
7.2.4. Principalele instituții ale Uniunii Europene	157
7.2.5. Politici comune ale Uniunii Europene	172
7.2.5.1. Politica Agricolă Comună	172
7.2.5.2. Politica Comercială Comună.....	174
7.2.5.3. Politica în domeniul concurenței	175
7.2.6. Uniunea economică și monetară	178

7.2.7. Perspective privind adâncirea integrării în cadrul Uniunii Europene..	182
7.2.8. Către o Constituție Europeană.....	183
7.2.9. Uniunea Europeană la începutul secolului XXI.....	185
7.3. Acordul Nord-American de Liber Schimb – NAFTA.....	186
7.4. Alte organizații de integrare economică interstatală.....	188
7.4.1. Asociația Europeană a Liberului Schimb (AELS).....	189
7.4.2. Piața Comună a Sudului (Southern Common Market – MERCOSUR)	189
7.4.3. Asociația Națiunilor din Asia de Sud-Est (Association of South- East Asian Nations – ASEAN)	190
7.4.4. Inițiativa de Cooperare Economică Asia – Pacific (Asia – Pacific Economic Cooperation – APEC)	191
7.4.5. Organizații de comerț liber din Africa	192
Capitolul 8. Sistemul monetar internațional și balanța de plăți.....	193
8.1. Relațiile monetare internaționale	193
8.2. Evoluția sistemului monetar internațional	193
8.2.1. Etalonul aur (Gold standard).....	194
8.2.2. Etalonul aur – devize (aur – dolar) – Dollar-Based Gold Standard. Sistemul Bretton Woods	195
8.2.3. Sistemul monetar internațional după 1971.....	197
8.3. Instituțiile specifice sistemului monetar internațional de la Bretton Woods	197
8.3.1. Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare	199
8.3.2. Fondul Monetar Internațional.....	201
8.4. Balanța de plăți: caracteristicile și conturile acesteia	205
8.4.1. Echilibrarea balanței de plăți	207
Capitolul 9. Fluxurile comerciale și financiare internaționale	209
9.1. Fluxurile comerciale internaționale	209
9.1.1. Comerțul internațional și economia mondială	209
9.1.2. Trăsăturile specifice comerțului internațional.....	210
9.1.3. Evoluția comerțului internațional în perioada 2000 – 2002.....	212
9.1.4. Caracteristici ale prețurilor internaționale.....	213
9.1.5. Balanța comercială și participarea la schimburile comerciale internaționale	215
9.1.6. Bariere în calea comerțului internațional	216
9.1.7. Metode de promovare a comerțului internațional	218
9.1.8. Instituții multilaterale în domeniul comerțului internațional	220
9.2. Fluxurile internaționale de capital	223
9.2.1. Particularități ale fluxurilor internaționale de capital.....	224
9.2.2. Derularea operațiunilor specifice fluxurilor internaționale de capital ..	227

9.2.3. Globalizarea piețelor de capital și tranzacțiile on-line	228
Capitolul 10. Fluxurile de investiții străine directe	230
10.1. Aspecte conceptuale privind investițiile străine directe. Locul acestora în cadrul investițiilor internaționale.....	230
10.1.1. Investițiile străine directe și procesul de formare a economiei mondiale	230
10.1.2. Sfera de cuprindere a investițiilor străine directe.....	231
10.1.3. Indicatori de măsurare ai investițiilor străine directe	232
10.2. Dimensiunea economică a fluxurilor de investiții străine directe în economia mondială.....	234
10.3. Repartiția geografică și pe grupe de țări a fluxurilor de investiții străine directe	236
10.4. Fenomenul fuziunilor și achizițiilor internaționale.....	239
10.5. Locul României în ansamblul fluxurilor regionale de investiții străine directe	241
10.6. Fluxurile de investiții străine directe în economiile în tranziție	243
10.7. Perspective ale investițiilor străine directe în România pe termen mediu: 2003 – 2007	245
10.8. Efecte potențiale ale extinderii Uniunii Europene asupra fluxurilor de investiții străine directe în regiune.....	246
 ANEXE	
Anexa 1. Lista țărilor membre ale Organizației Națiunilor Unite 1945 – 2008	248
Anexa 2. Lista membrilor Fondului Monetar Internațional.....	252
Anexa 3. Lista membrilor Băncii Internaționale de Reconstrucție și Dezvoltare.....	257
Anexa 4. Lista țărilor membre ale Organizației Mondiale a Comerțului	261
Anexa 5. Lista țărilor membre ale Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică	266
Anexa 6. Calendarul extinderii Uniunii Europene: 1957 – 2007.....	267
Anexa 7. Acordul de constituire a Organizației Mondiale a Comerțului	268
Anexa 8. Principalele țări investitoare în România în perioada 1990 – 2008.....	281
Anexa 9. Populația globului 1980 – 2050 (estimări și proiecții)	282
 BIBLIOGRAFIE.....	285
 TESTE GRILĂ DE VERIFICARE A CUNOȘTINȚELOR.....	291
 RĂSPUNSURI TESTE GRILĂ	301